

Brief aan de raad

2021-0057102

Onderwerp: Beantwoording motie capaciteit handhaving

28 april 2021

Aan de leden van de raad,

In Zwijndrecht is het prettig wonen, leven en werken. Eén van de redenen waarom dit zo is, is omdat een groot gedeelte van de samenleving zich houdt aan de spelregels zoals wij deze met elkaar hebben afgesproken. Denk hierbij aan de spelregels zoals deze verwoord staan in de APV en in het Wetboek van Strafrecht. Maar niet iedereen houdt zich aan deze spelregels. Om Zwijndrecht leefbaar te houden moet de kleine groep die zich niet aan de spelregels houdt hierop aangesproken worden.

Het uiterste instrument hiervoor is handhaving. Middels handhaving wordt de kleine groep die zich niet aan de spelregels houdt geconfronteerd met de gevolgen van hun gedrag. Hiermee pogen we te voorkomen dat de overtreder nogmaals het gedrag vertoont (specifieke preventie) maar laten we ook zien aan de rest van de samenleving dat dit gedrag niet getolereerd wordt (generale preventie). Het effect van deze generale preventie is dat duidelijk aangegeven wordt wat wel en niet mag. Hiermee wordt het draagvlak van de afgesproken spelregels vergoed en zorgen we ervoor dat de afgesproken spelregels de norm blijven. Handhaving is hiermee een belangrijk instrument voor het leefbaar houden van Zwijndrecht.

De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van handhaving in de openbare ruimte. Ten eerste is de roep om handhaving vanuit samenleving en politiek toegenomen. Ook zien we dat de politie zich steeds meer focust op *high impact crime* waardoor hun taken m.b.t. de leefbaarheid in de openbare ruimte meer naar de achtergrond verdwijnen. Tot slot zien we dat de taken en bevoegdheden van de gemeentelijke boa's (buitengewone opsporingsambtenaren) zijn toegenomen. Deze optelsom maakt dat de gemeente een steeds grotere rol en taak krijgt waar het gaat om handhaving. Uw motie capaciteit handhaving maakt deze ontwikkeling goed zichtbaar.

In deze brief aan de raad wil het college u informeren over recente ontwikkelingen binnen de gemeente met betrekking tot handhaving. Het college wil u informeren over:

1. De voortgang van de motie capaciteit handhaving
2. De nieuwe manier van organiseren van handhaving per 1 juli
3. Het vervolgproces richting 2022

1. Motie capaciteit handhaving

Op 30 maart 2021 heeft u unaniem de motie capaciteit handhaving aangenomen (21M4). In deze motie vraagt u om inzichtelijk te maken hoeveel capaciteit aan handhavers er benodigd is in Zwijndrecht en de financiële consequenties hiervan te vertalen naar een voorstel in de Kadernota. In de kadernota wilt u een integrale afweging maken door dit voorstel af te wegen tegen de andere voorstellen die gedaan worden in de kadernota.

In het toelichtende debat over deze motie heeft u uw oproep nader gedefinieerd. U zou graag als onderdeel van deze motie antwoord willen hebben op:

Beantwoording motie capaciteit handhaving

1. De benodigde capaciteit en bijbehorende financiële middelen
2. De inhoudelijke prioriteiten van handhaving
3. De manier waarop Zwijndrecht handhaving organiseert

In deze paragraaf staan wij stil bij de benodigde capaciteit en middelen en in de paragrafen 2 & 3 staan wij stil bij de manier waarop handhaving georganiseerd wordt en het proces rondom het vaststellen van de inhoudelijke prioriteiten van onze boa's.

Conform uw wens heeft het college inzichtelijk gemaakt welke capaciteit er benodigd is voor handhaving in Zwijndrecht. Hierbij is het uitgangspunt de werkzaamheden van de boa domein 1 (openbare ruimte incl. de Drank- en Horecawet). In de bijlage treft u een overzicht van de taken en bevoegdheden die onder domein 1 vallen.

De basis voor een goed functionerende handhavingsorganisatie is continue bezetting. Dit betekent 365 dagen per jaar boa's in dienst tussen 8:00 uur en 22:00 uur. Met diensten op vrijdagen en zaterdagen tot 0:00 uur. Deze bezetting willen wij vormgeven met boa's die voor het merendeel in dienst zijn bij de gemeente (hierover meer in paragraaf 2). Voor deze continue bezetting is circa 9 fte benodigd. Dit is een forse verdubbeling van de huidige capaciteit. In de Kadernota komt het college met een financieel voorstel wat deze ruime verdubbeling van de capaciteit mogelijk moet maken.

In Nederland zijn er 4100 beëdigde boa's. Met 17 miljoen inwoners betekent dit 1 boa per 4150 inwoners. Met het voorstel om de capaciteit naar 9 fte te verhogen zoekt Zwijndrecht aansluiting richting het landelijke gemiddeld qua inzet van BOA per hoofd van de bevolking.

2. Nieuwe manier van organiseren handhaving

Op dit moment huurt Zwijndrecht zijn volledige boa-capaciteit middels een DVO (dienstverleningsovereenkomst) in bij de gemeente Dordrecht. Deze DVO loopt per 1 juli 2021 af. Het toenemende belang van handhaving in combinatie met de aflopende DVO is aanleiding geweest voor de ambtelijke organisatie om te bepalen hoe zij per 1 juli 2021 handhaving wenst te organiseren.

Per 1 juli gaat de gemeente werken met een eigen handhavingsorganisatie. Dit betekent dat de kern van de gemeentelijke handhavingsorganisatie bestaat uit eigen medewerkers aangevuld met een flexibele schil. Conform de huidige beschikbare middelen betekent dit 3 eigen medewerkers aangevuld met flexibele inhuur voor piekmomenten zoals evenementen.

De ambtelijke organisatie is tot deze keuze gekomen omdat eigen mensen een stuk stabiliteit, betrokkenheid en gebiedskennis met zich meebrengen. Werken met een kern van eigen mensen stelt ons in staat om te bouwen aan een kwalitatief sterke handhavingsorganisatie en maakt ons minder afhankelijk van derde partijen waarbij wij handhavingscapaciteit inhuren. De aanvulling met flexibele inhuur moet het mogelijk maken om op piekmomenten extra capaciteit te creëren rondom bijvoorbeeld oud en nieuw, handhavingsprojecten en evenementen.

Deze keuze is met name gebaseerd op kwalitatieve overwegingen en niet zozeer op financiën. In financieel opzicht is de keuze voor eigen boa's met een flexibele schil qua kosten slechts beperkt goedkoper dan het uurtarief in het DVO. Dit heeft met name te maken met het creëren van de juiste randvoorwaarden voor het zelf organiseren van handhaving. Denk hier bijvoorbeeld aan licenties voor software om PV's op te maken, het borgen van de verplichte opleidingen en het realiseren van kleding en vervoer. Naar mate de omvang van de eigen handhavingsorganisatie groter wordt kan er wel een schaalvoordeel gerealiseerd worden.

3. Vervolgproces

Zoals u in bovenstaande paragrafen heeft kunnen lezen is het domein handhaving volop in ontwikkeling op dit moment. Middels de kadernota biedt het college u een voorstel aan om continue bezetting mogelijk te maken. Hiermee geeft zij invulling aan de motie. Naast de beantwoording van de motie komt het college jaarlijks bij u terug om input op te halen voor het jaarplan handhaving. In dit

Beantwoording motie capaciteit handhaving

jaarplan is aangegeven welke prioriteiten onze boa's in de buitenruimte hebben. Dit inhoudelijke gesprek willen wij met u voeren op de oriëntatieavond van 21 september 2021.

Ter voorbereiding van deze avond biedt het college u aan de voorkant de mogelijkheid om digitaal input te leveren. Deze input wordt verwerkt in een concept jaarplan die wij op de oriëntatieavond van 21 september willen aanbieden.

Idealiter zou dit gesprek vooruitlopend op de kadernota plaatsvinden. Gezien de volle raadsagenda en de strakke planning van de kadernota is dit echter niet mogelijk. Het concept van continue bezetting zoals dit voorstel in de kadernota gedaan wordt biedt echter wel voldoende ruimte voor het maken van inhoudelijke keuzes als onderdeel van het jaarplan handhaving. Continue bezetting is de basis van waaruit wij met elkaar inhoudelijke afwegingen kunnen maken.

Naast het inhoudelijke gesprek over prioriteiten wil het college u op deze avond de nieuwe manier van het organiseren van handhaving toelichten en op basis van het besluit wat u neemt in de kadernota de beschikbare capaciteit per 1 januari 2022 schetsen.

Tot slot

Het afgelopen jaar was een zeer bijzonder jaar op het gebied van handhaving. Het uitbreken van de coronapandemie heeft een enorme impact op de prioriteiten en de werkzaamheden van de boa's gehad. Het controleren op de naleving van de coronamaatregelen is het afgelopen jaar prioriteit 1, 2 & 3 geweest. Denk hierbij aan werkzaamheden als:

- Controleren op anderhalve meter afstand
- Controleren op naleving van coronamaatregelen bij eet- en drinkgelegenheden en in winkels
- Monitoring van drukte in parken en recreatiegebieden
- Avondklok

Met deze werkzaamheden hebben we geen rekening kunnen houden bij het opstellen van het jaarplan handhaving 2020. Uiteraard hebben wij de prioriteiten uit het jaarplan zo veel mogelijk aangehouden maar corona heeft zeer zeker effecten gehad op het realiseren van de doelstellingen die wij met elkaar in het jaarplan handhaving hebben benoemd.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,